

ПРИНЦИПИ УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМ ЗАКЛАДОМ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Керівництво сучасним закладом освіти потребує від керівника сформованості сукупності умінь об'єднувати спільні зусилля педагогічної спільноти та батьківської громади щодо використання сучасних інтегрованих методик і технологій. Н. Бондаренко та Т. Грибодова зазначають, що від керівника закладу дошкільної залежить побудова сучасної моделі управління освітньої установи. Саме певний рівень знань про структуру, зміст та соціально-педагогічні явища є підставою для подальшого пошуку ефективних шляхів управління ЗДО. Основна мета управління ЗДО – сприяння успішному розвитку дітей дошкільного віку та підготовки їх до життя в соціумі. Дослідники зазначають, що цю мету можливо досягти при дотриманні умов:

- спрямованість на використання інноваційних технологій;
- вивчення кращого управлінського досвіду та педагогічної майстерності педагогів;
- прагнення до самоосвіти та використання мотивації педагогів для підвищення якості роботи;
- вміння створювати позитивний психологічний мікроклімат, працювати єдиною командою для реалізації мети [2, с. 15].

Так, А. Аніщук зазначає, що термін «управління» трактують як: самостійну науку; цілеспрямований вплив на об'єкт із метою змінити його стан чи поведінку через зміни в навколишньому; відносини, зміст яких визначається характером власності; особливий вид діяльності, що є способом підтримки цілісності будь-якої складної соціальної системи, її оптимального функціонування і розвитку [1, с. 7–8].

У контексті дослідження проблематики щодо управління сучасним закладом дошкільної освіти заслуговують на увагу поради та рекомендації, запропоновані В. Корнещук та К. Полянцевою, які вони пропонують враховувати на загальнодержавному, регіональному та на рівні конкретного закладу дошкільної освіти [3].

Таблиця 1.

Поради та рекомендації щодо управління сучасним закладом дошкільної освіти (укладно автором)

Загальнодержавний рівень	Регіональний рівень	Конкретні заклади дошкільної освіти
<ul style="list-style-type: none"> - налагодження співпраці українських ЗДО із міжнародними організаціями дошкільної освіти; - створення умов для проведення наукових досліджень у дошкільній сфері шляхом забезпечення постійних взаємозв'язків дошкільних установ з вищими та різного роду лабораторіями; - підвищення статусу вихователів ЗДО через покращення їхнього фінансового забезпечення; - залучення альтернативних джерел до фінансування дошкільної освіти; - широке залучення до розробки освітніх програм та навчальних планів представників громадських та приватних організацій, різного роду товариств. 	<ul style="list-style-type: none"> - пошук та впровадження механізму врегулювання політики стимулювання діяльності громадських та приватних організацій з надання освітніх послуг у сфері дошкільної освіти; - створення альтернативних можливостей підвищення кваліфікації педагогічних працівників ЗДО відповідно до сучасних вимог; - забезпечення контролю над коштами державного та місцевого бюджету, які виділяються для реалізації регіональної освітньої політики щодо забезпечення якості дошкільної освіти; - збагачення програм дошкільної освіти змістом, спрямованим на соціалізацію вихованців ЗДО. 	<ul style="list-style-type: none"> - формування стратегії розвитку ЗДО з метою налагодження ефективної співпраці із соціальними інституціями; - розроблення стратегії формування іміджу ЗДО на ринку освітніх послуг; - створення фахової комісії за контролем якості дошкільної освіти з батьків, вихователів та працівників інших ЗДО; - забезпечення дистанційного (змішаного) формату співпраці дошкільних установ із соціальними інституціями та сім'ями; - збагачення форм, методів та засобів організації освітнього процесу в ЗДО; - запровадження інформаційних технологій; - запровадження інновацій в управлінні та організації освітнього процесу в ЗДО; - залучення батьків до організації життєдіяльності дітей; - залучення батьків до трудової діяльності, зокрема прибирання ЗДО та прилеглої території; - залучення батьків до системи управління ЗДО (складання кошторису, розробка вимог до набору педагогічних кадрів); - організація психологічної служби допомоги вихованцям.

У контексті дослідження проблематики управління, заслугоує на увагу процес децентралізації, тобто перерозподіл функцій, повноважень, людей або речей, що відбувається між центральною владою та місцевими органами управління. Може бути територіальною і функціональною; основна її мета – поліпшення якості життя громадянина в кожній громаді, створення сприятливих та комфортних умов існування [4, с. 10].

Дослідники виокремлюють такі типи організаційної поведінки, які вирізняються своєю спрямованістю та зусиллям (саме це вносить кожен педагог у загальну справу). Схарактеризуємо їх:

- «Ініціативний» тип поведінки (характеризується активною творчою позицією, що спонукає педагога для досягнення максимальних результатів як для особистісного розвитку, так і для освітньої інституції загалом);

- «Виконавський» тип поведінки (характеризується пасивністю в життєдіяльності колективу; педагог може акуратно виконувати усі необхідні завдання та доручення, але ініціативи не виявляє);

- «Споживчий» тип поведінки (педагог орієнтується тільки на себе і власні інтереси; організацію сприймає як засіб задоволення своїх потреб; він ніколи не надасть перевагу колективу, приносячи в жертву власні інтереси);

- «Відсутній» тип поведінки (педагог прийняв для себе рішення піти із закладу освіти; він уже відчуває себе поза організацією) [5, с. 111].

Таким чином, управління сучасним закладом дошкільної освіти потребує таких фахівців, які будуть вирізнятися високим рівнем сформованої компетентності, якісними показниками готовності до налагодження тісної взаємодії не тільки в межах закладу дошкільної освіти (педагогічний колектив, батьківська громада), але й залученням до тісної співпраці представників громадських та приватних організацій, налагодження тісних контактів з міжнародними представництвами в галузі дошкільної освіти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Аніщук А.М. Управлінська діяльність в системі дошкільної освіти: *навчальний посібник для магістрів спеціальності 012 Дошкільна освіта*. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 319 с.
2. Бондаренко Н.Б., Грибоєдова Т. О. (2021). Проблема підвищення ефективності управління закладом дошкільної освіти в сучасному освітньому просторі. *Педагогічні науки: теорія та практика*, 2021. № 2 (1). С. 9–16.
3. Корнещук В.В, Полянцева К.В. Управління закладом освіти та шляхи його вдосконалення. *Наука і Освіта*. 2012. № 1. С. 27–29.
4. Нові підходи до управління освітнім закладом в умовах реформування освіти (2018): *методичний посібник для керівників закладів загальної середньої освіти* / уклад. : Л.М. Михайлова, Л.М. Савенко, В.С. Стасюк. Харків : «Друкарня Мадрид». 98 с.
5. Управління закладом освіти: підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, О.С. Боднар, В.В. Радул, О.М. Старокожко, Ю.І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ : БДПУ, 2022. 506 с.